

Notat



Ministeriet
for Ligestilling
og Kirke

Sammenfatning af resultatet af evalueringen af permanente stiftsråd

Sammenfatningen findes i rapportens kapitel 2 mens den skematiske sammenfatning er i rapportens bilag 2.

Dato: 12. november 2012

Dokument nr. 117846/12

Sagsbehandler
Pernille Esdahl

Sammenfatning om fremtidig ordning for permanente stiftsråd

Som det fremgår af afsnit 1.3 er evalueringens fokus at undersøge, hvordan de permanente stiftsråd fungerer for så vidt angår sammensætning, opgaver (kompetencer) og forhold til øvrige stiftsinstitutioner (biskoppen og stiftsøvrigheden).

Spørgsmålet er endvidere, om stiftsrådene bidrager til sognemenighedernes liv og vækst, og om stiftsrådernes sammensætning, kompetencer, funktion og indhold fortsat er i overensstemmelse med de folkekirkelige ønsker og behov.

Succeskriteriet er således, hvorvidt sammenspillet og balancen mellem de gejstlige og de læge i de folkekirkelige organer vurderes at fungere godt i forhold til opgavevaretagelsen ud fra såvel teologiske som demokratiske betragtninger.

Endvidere er det et succeskriterium, om sognemenigheden fortsat opleves at være grundpillen i folkekirkens opgave med at forkynde det kristne evangelium, og om stiftsrådene kun understøtter men ikke overtager denne funktion.

Med hensyn til, hvorvidt stiftsrådene bidrager til 'sognemenighedernes liv og vækst', er succeskriteriet, at der er et vist og endda stigende niveau for kirkelige aktiviteter i stiftet. Der henvises i øvrigt til afsnit 1.3.

Undersøgelsen er foretaget via personlige-, videokonference- og telefoninterviews samt udsendte spørgeskemaer i perioden 30. august 2012 til 18. september 2012. Der er foretaget 20 interviews i landets 10 stifter heraf et personligt interview med hver af landets 10 biskopper, samt et gruppeinterview med hvert stiftsråd. Endvidere er udsendt et spørgeskema til i alt 2 distriktsforeringsmedlemmer i hvert stift. Ligeledes har samtlige stiftskontorchefer modtaget et elektronisk spørgeskema. Der henvises i øvrigt til bilag 1.

Evalueringens resultat og ministeriets anbefalinger

På baggrund heraf sammenfattes evalueringsundersøgelsens resultater og ministeriets anbefalinger til, hvor der kan overvejes ændringer i forhold til den eksisterende ordning om permanente stiftsråd.

Som det fremgår, opleves stiftsrådernes sammensætning og opgavevaretagelse fortsat at være i overensstemmelse med folkekirkelige ønsker og behov.

Det kan således på baggrund af evalueringen konkluderes, at ordningen om de permanente stiftsråd i folkekirken grundlæggende fungerer rigtig godt. Omvendt er der heller ingen tvivl om, at sognemenigheden fortsat opleves som



grundpillen i forhold til folkekirkens opgave med at forkynde det kristne evangelium, og at stiftsrådene kun understøtter men ikke overtager denne funktion.

I forhold til udskrivningen af det bindende stiftsbidrag er der meget stor tilfredshed med, at det er stiftsrådet, der træffer beslutning om udskrivning af bidraget og dets anvendelse. Desuden er der generelt tilfredshed med udskrivningsrammens størrelse set i forhold til de nuværende stiftsrådsopgaver. I den forstand – og idet både læge og gejstlige medlemmer af stiftsrådet træffer beslutningerne - vurderes stiftsrådet at leve op til forventningerne om, at opgavevaretagelsen sker ud fra såvel teologiske som demokratiske betragtninger.

Det fremgår endvidere af evalueringen, at stiftsrådene har mange varierende aktiviteter, hvilket kan være udtryk for tilpasningen til lokalt differentierede behov i folkekirken. Der synes således at være mange folkekirkelige aktiviteter, som er igangsat af stiftsrådene, og den samlede vurdering er, at stiftsrådene er kommet godt i gang i langt de fleste stifter. Man kan således iagttage, at der bl.a. er kommet gang i mange udviklingsprojekter, og at der derved bidrages til sognemenighedernes liv og vækst.

Vedrørende de formål, der er beskrevet i den nuværende ramme for, hvad stiftsbidraget kan anvendes til, viser evalueringen, at der blandt nogle respondenter er et ønske om friere rammer. Ministeriets vurdering er, at det i den forbindelse kan overvejes, om der kunne foretages en forenkling af anvendelsesformålene, således at disse bliver mere overskuelige. Dette kunne betyde, at menighedsrådene i mindre grad behøver at tænke i kasser, når stiftsbidraget skal anvendes.

Evalueringen har tillige vist, at stiftsrådernes forhold til biskoppen synes klarere end relationen til menighedsrådene i stiftet, idet stiftsrådet fortsat har en udfordring i at synliggøre sine aktiviteter.

Alligevel vurderes det, at de permanente stiftsråd siden etableringen i november 2009 er blevet et organ, der nu naturligt indgår i den folkekirkelige struktur – om end den fulde udfoldelse af stiftsrådernes mulige potentiale endnu synes at være åben for drøftelse.

Dette handler blandt andet om, hvorvidt stiftsrådet skal inddrages som høringspart i biskoppens beslutninger, f.eks. om den lokale kirkelige struktur (sogne- og provstiinddelingen). Det kan også handle om, hvorvidt stiftsrådet skal tillægges en med-initiativret, f.eks. i forbindelse med beslutninger om opførelse af nye kirkebygninger.

Det bemærkes i den forbindelse, at stiftsrådene generelt er mere interesserede i, at de i fremtiden skal have pligt til at varetage rådgivningsopgaver, end biskopperne er. Således svarer 9 ud af 10 stiftsråd, men kun 4 ud af 10 biskopper, at de kunne forestille sig, at det i fremtiden bliver en pligt for stiftsrådet at varetage rådgivningsopgaver.

I forlængelse af ovenstående kan man endvidere forestille sig, at stiftsrådet kunne fastsætte politiske ramme for andre stiftsinstitutioners myndighedsudøvelse, f.eks. i forbindelse med forvaltning af plansager (kommune- og lokalplaner).

Der er dog den overvejende holdning blandt både biskopper og stiftsråd, at de ikke har tænkt på andre opgaver (kompetencer), der burde tillægges stiftsrådet. Det vil sige ikke andre opgaver end dem, som stiftsrådet har i forvejen.

Der er endvidere generel tilfredshed med, at kompetencen til at bestyre kirker og præsteembedekapitalerne er hos stiftsrådet. Under interviewene nævnes dog, at stiftsrådet er et stort udvalg til at bearbejde informationer fra den fælles kapitalforvaltning og træffe beslutninger om konkrete udlån.

Henset til den generelle tilfredshed der er den nuværende ordning med bestyrelse af kirker og præsteembedernes kapitaler samt henset til, at det er vanskeligt at pege på en anden demokratisk forsamling, der bedre ville kunne varetage kapitalbestyrelsen, er det ministeriets samlede vurdering, at der som udgangspunkt ikke er grundlag for at ændre på ordningen, således at denne kompetence fjernes fra stiftsrådet.

I forhold til opgaveprioriteringen i stiftsrådet viser evalueringen, at langt de fleste biskopper og stiftsråd mener, at stiftsrådets væsentligste opgave er at prioritere anvendelsen af stiftsbidraget. Det er ifølge evalueringen også den af stiftsrådets opgaver, der bruges mest tid på. Dernæst prioriteres udskrivning af det bindende stiftsbidrag, som stiftsrådets væsentligste opgave og først på tredjepladsen kommer forvaltningen af stiftsmidlerne. De adspurgte distriktsforeningsmedlemmer finder imidlertid og måske ikke overraskende, at det er forvaltning af stiftsmidlerne, der er stiftsrådets væsentligste opgave.

Evalueringen har endvidere vist, at der kan være behov for at foretage enkelte justeringer i ordningen, som vil give stiftsrådene bedre arbejdsvilkår. Det handler blandt andet om behovet for, at der fremover kan vælges stedfortrædere til stiftsrådet.

Det kan desuden overvejes om rammerne for stiftsrådernes aktiviteter skal være endnu mere fleksible, herunder om der skal være mulighed for, at stiftsrådene kan samarbejde på tværs af stiftsgrænserne.

I forhold til samspillet og balancen mellem de gejstlige og de læge medlemmer af stiftsrådet har evalueringen vist, at stiftsrådene nu i endnu højere grad synes at udgøre et sammentømret organ, hvor medlemmernes tilhørsforhold til de forskellige grupper får stadig mindre betydning i takt med, at stiftsrådene bliver mere og mere etablerede i folkekirken.

I bilag 2 findes som nævnt en skematisk sammenfatning af evalueringens resultater.

I sammenfatningen anvendes et pilesystem, hvor det på en kort og overskuelig måde indikeres, hvorvidt resultatet af analysen i afsnit 4 har vist, at:

- det vurderes, at der bør overvejes ændringer i den eksisterende ordning, ↑
- det vurderes, at der muligvis kan overvejes ændringer i den eksisterende ordning, →
- det vurderes, at der ikke er grundlag for ændringer i den eksisterende ordning. ↓